

IV Liceum Ogólnokształcące im. Marii Skłodowskiej-Curie w Chorzowie

Wymagania edukacyjne

Szczegółowe warunki i tryb uzyskiwania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych

Przedmiot: Biznes i zarządzanie

Klasa 2

UWAGA:

Wymagania na ocenę dopuszczającą.

Wymagania na ocenę dostateczną zawierają wymagania na ocenę dopuszczającą

Wymagania na ocenę dobrą zawierają wymagania na ocenę dostateczną i dopuszczającą

Wymagania na ocenę bardzo dobrą zawierają wymagania na ocenę dobrą, dostateczną i dopuszczającą

Wymagania na ocenę celującą zawierają wymagania na ocenę bardzo dobrą, dobrą, dostateczną i dopuszczającą

Dział 1

Osoba przedsiębiorcza

Uczeń:

wyjaśnia, czym jest przedsiębiorczość, wyjaśnia różnice między komunikacją społeczną a komunikacją interpersonalną, odróżnia komunikację werbalną od komunikacji niewerbalnej, wyjaśnia, na czym polega wywieranie wpływu na ludzi,	wymienia cechy osoby przedsiębiorczej, identyfikuje elementy, które składają się na kompetencje osoby przedsiębiorczej, wyjaśnia, czym są bariery komunikacyjne i podaje ich przykłady, wymienia techniki pozytywnego wywierania wpływu na ludzi,
identyfikuje swoje mocne i słabe strony, a następnie posiadane cechy osoby przedsiębiorczej, określa własne kompetencje przedsiębiorcze, określa, jakie znaczenie ma umiejętność komunikacji jako element kompetencji przedsiębiorczych, wymienia zasady skutecznych negocjacji,	określa związek między zachowaniami osoby przedsiębiorczej a szansami, które stwarza jej gospodarka rynkowa, rozpoznaje wybrane techniki manipulacji i stosuje sposoby obrony przed manipulacją,
opracowuje plan rozwoju własnych kompetencji przedsiębiorczych,	

Dział 2

Podjęmowanie decyzji, praca zespołowa i kreatywne myślenie

Uczeń:

wyjaśnia, na czym polega zarządzanie czasem, wyjaśnia znaczenie pracy zespołowej, wyjaśnia, czym są innowacje,	charakteryzuje etapy podejmowania decyzji, wyjaśnia, na czym polega kreatywne myślenie i dlaczego pomaga ono w rozpoznawaniu szans rynkowych, charakteryzuje główne bariery ograniczające kreatywne myślenie, rozdziela rodzaje innowacji, wymienia przykłady źródeł innowacji,
stosuje wybrane metody wspomagające podejmowanie decyzji (np. burzę mózgów), stosuje wybrane techniki pobudzające kreatywność, wyjaśnia na podstawie wybranych przykładów, jak innowacje wpływają na zdolności konkurencyjne przedsiębiorstw,	stosuje wybrane techniki zarządzania czasem (m.in. planuje zadania z uwzględnieniem swoich ról życiowych), rozpoznaje i omawia bariery oraz problemy w tworzeniu i funkcjonowaniu zespołów,
organizuje jako lider pracę hipotetycznego zespołu,	

Dział 3

Zarządzanie projektami

Uczeń:

wyjaśnia istotę projektu, wymienia przykładowe cechy lidera zespołu projektowego, wymienia możliwe źródła finansowania projektu	charakteryzuje czynniki decydujące o dobrej organizacji pracy zespołu, wymienia i charakteryzuje role w projekcie,
definiuje cele projektu za pomocą metody SMART, określa i charakteryzuje poszczególne etapy projektu na wybranym przykładzie,	przygotowuje strukturę prac projektowych, w tym określa zadania projektowe, określa zadania i role poszczególnych członków zespołu na przykładzie wybranego projektu, przygotowuje harmonogram i prosty budżet projektu,
weryfikuje na wybranym przykładzie harmonogram i budżet projektu oraz wprowadza konieczne zmiany w harmonogramie i budżecie, identyfikuje główne problemy oraz ryzyka pojawiające się podczas realizacji projektu, a następnie dokonuje ich analizy w sprawozdaniu częściowym, przygotowuje sprawozdanie z realizacji wybranego projektu,	

Dział 4

Gospodarka rynkowa

Uczeń:

wyjaśnia, na czym polega rozwój społeczno-gospodarczy, wymienia przejawy współczesnego patriotyzmu gospodarczego w życiu codziennym, wymienia filary gospodarki rynkowej i je charakteryzuje, wyjaśnia, czym są budżet państwa, nadwyżka budżetowa, deficyt budżetowy i dług publiczny, wyjaśnia, czym jest rynek i jakie pełni funkcje w gospodarce, wyjaśnia, na czym polega prawo popytu i prawo podaży, wyjaśnia znaczenie pojęć: <i>konsument</i> , <i>gwarancja</i> , <i>reklamacja</i> , <i>zakupy na odległość</i> ,	określa rolę przedsiębiorczości w rozwoju społeczno-gospodarczym w skali lokalnej, regionalnej, krajowej i globalnej, wykazuje zalety gospodarki rynkowej, analizuje dochody i wydatki budżetu państwa i przykładowej jednostki samorządu terytorialnego, klasyfikuje rodzaje rynków według wybranych kryteriów, wymienia i charakteryzuje pozacenowe czynniki kształtujące wielkość popytu, wymienia i charakteryzuje pozacenowe czynniki kształtujące wielkość podaży, wymienia i charakteryzuje podstawowe prawa konsumenta,
wymienia i omawia podstawowe parametry charakteryzujące gospodarkę (PKB, inflację, zatrudnienie, bezrobocie),	określa zależności między podmiotami gospodarki rynkowej,

<p>wyjaśnia wpływ deficytu budżetowego i długu publicznego na funkcjonowanie państwa i gospodarki,</p> <p>wymienia i charakteryzuje główne modele struktur rynkowych (monopol, oligopol, konkurencję monopolistyczną, konkurencję doskonałą),</p> <p>wyjaśnia zjawiska nadwyżki rynkowej i niedoboru rynkowego,</p> <p>wymienia instytucje zajmujące się ochroną konsumentów oraz określa cele i zadania tych instytucji,</p> <p>określa, czym jest patriotyzm zakupowy oraz jakie są jego przejawy w życiu codziennym,</p>	<p>analizuje na przykładzie przebieg krzywej podaży i krzywej popytu,</p> <p>podaje różnice między reklamacją niezgodności towaru z umową, a gwarancją,</p>
<p>wykazuje negatywne skutki ograniczonej konkurencji i potrzebę przeciwdziałania jej,</p> <p>wyznacza na prostych przykładach punkt równowagi rynkowej,</p> <p>sporządza przykładową reklamację,</p>	

Dział 5

Finanse osobiste

Uczeń:

<p>wyjaśnia, czym jest pieniądź,</p> <p>wyjaśnia, czym jest postawa wobec pieniędzy,</p> <p>wymienia i wyjaśnia podstawowe zasady tworzenia budżetu gospodarstwa domowego,</p> <p>wyjaśnia znaczenie pojęć: <i>podatki, osoba fizyczna, osoba prawna</i>,</p> <p>wymienia podstawowe rodzaje podatków w Polsce,</p> <p>wyjaśnia, kto i od czego płaci podatek PIT, definiuje dochód, przychód i kwotę wolną od podatku,</p>	<p>wymienia cechy pieniądza,</p> <p>rozdziela wybrane typy postaw ludzi wobec pieniędzy,</p> <p>wymienia zalety i wady wybranych typów postaw ludzi wobec pieniędzy,</p> <p>określa podstawowe kategorie dochodów i wydatków gospodarstwa domowego,</p> <p>określa i omawia funkcje podatków,</p> <p>przedstawia sposoby obliczania podatku PIT,</p>
<p>charakteryzuje funkcje i formy pieniądza,</p> <p>wyjaśnia zjawisko inflacji,</p> <p>określa własną postawę wobec pieniędzy,</p> <p>wyjaśnia, czym jest dojrzałość finansowa,</p> <p>omawia praktyczne sposoby zarządzania budżetem domowym,</p> <p>wymienia i opisuje podatki opłacane przez członków gospodarstwa domowego,</p> <p>dobiera sposób rozliczeń podatku PIT i ulgi możliwe do zastosowania,</p>	<p>omawia obieg pieniądza w gospodarce,</p> <p>podaje przyczyny i skutki inflacji,</p> <p>charakteryzuje poziomy dojrzałości finansowej,</p> <p>formułuje rady dotyczące unikania spirali zadłużenia oraz możliwości wyjścia z niej,</p> <p>charakteryzuje rolę podatku VAT,</p>
<p>wymienia sposoby przeciwdziałania inflacji,</p> <p>wyjaśnia, czym jest inteligencja finansowa,</p> <p>omawia wpływ podatków na funkcjonowanie gospodarki, przedsiębiorstw oraz gospodarstw domowych,</p>	

Dział 6

Usługi finansowe i ubezpieczenia społeczne

Uczeń:

<p>dokonyje podziału instytucji rynku finansowego w Polsce, wyjaśnia znaczenie terminów: <i>limit debetowy, kapitalizacja odsetek, karta płatnicza, gwarancja depozytów,</i> wymienia podstawowe rodzaje usług bankowych, wymienia i rozumie podstawowe zasady bezpiecznego korzystania z bankowości elektronicznej, wyjaśnia znaczenie pojęć: <i>kredyt, kredyt konsumencki, rzeczywista roczna stopa oprocentowania, pożyczka, zastaw hipoteczny, zdolność kredytowa,</i> identyfikuje rodzaje kredytów według różnych kryteriów, wymienia zasady bezpieczeństwa i zagrożenia przy korzystaniu z systemów elektronicznych związanych kredytami, wyjaśnia, czym jest ubezpieczenie, wyjaśnia znaczenie pojęć: <i>ubezpieczyciel, ubezpieczony, polisa ubezpieczeniowa, ogólne warunki ubezpieczenia, suma ubezpieczenia,</i> wymienia i rozumie zasady bezpieczeństwa i zagrożenia przy korzystaniu z elektronicznych usług ubezpieczeniowych, wymienia sposoby oszczędzania na emeryturę,</p>	<p>przedstawia międzysektorowe instytucje rynku finansowego w Polsce, rozdziela rodzaje kont osobistych, porównuje oferty wybranych usług bankowych, omawia podstawowe prawa przysługujące kredytobiorcy w wypadku umowy kredytu konsumenckiego, wymienia najważniejsze kryteria oceny zdolności kredytowej stosowane przez banki, podaje różnice między kredytem a pożyczką, porównuje oferty banków i pozabankowych instytucji pożyczkowych w zakresie kredytów i pożyczek, wymienia i charakteryzuje rodzaje ubezpieczeń według różnych kryteriów, porównuje oferty zakładów ubezpieczeń na przykładzie ubezpieczenia nieruchomości,</p>
<p>wyjaśnia zasady funkcjonowania lokat bankowych, wymienia i charakteryzuje ich rodzaje, identyfikuje rodzaje kart płatniczych, wyjaśnia zasady wyboru najlepszej lokaty, z uwzględnieniem realnej stopy procentowej, ocenia możliwość spłaty zaciągniętego kredytu przy określonym dochodzie, wskazuje rolę Biura Informacji Kredytowej (BIK) w procesie przyznawania kredytów, wyjaśnia relację zakresu ochrony i sumy ubezpieczenia do wysokości składki, charakteryzuje system zabezpieczenia społecznego (ubezpieczenia społeczne i zdrowotne), wymienia i charakteryzuje wybrane rodzaje ubezpieczeń osobowych,</p>	<p>charakteryzuje najważniejsze instytucje rynku finansowego w Polsce oraz objaśnia ich znaczenie w funkcjonowaniu gospodarki, przedsiębiorstw i konsumentów, wyjaśnia konieczność wczesnego rozpoczęcia systematycznego oszczędzania i inwestowania środków finansowych na emeryturę,</p>
<p>analizuje przykładową umowę pożyczki,</p>	

Dział 7

Oszczędzanie i inwestowanie

Uczeń:

<p>wyjaśnia znaczenie pojęć: <i>inwestowanie, oszczędzanie, instrument finansowy, papiery wartościowe, obligacje, akcje</i>, wyjaśnia znaczenie pojęć: <i>makler, indeks giełdowy, ceduła giełdowa, hossa, bessa</i>, wymienia i charakteryzuje instytucje rynku kapitałowego w Polsce, określa miejsce GPW w systemie rynku kapitałowego, wyjaśnia, czym są fundusze inwestycyjne, wyjaśnia znaczenie pojęć: <i>jednostka uczestnictwa, certyfikat inwestycyjny</i>, wymienia i charakteryzuje postawy oszczędzających i inwestorów,</p>	<p>identyfikuje rodzaje inwestycji według różnych kryteriów (przedmiot inwestycji, podmiot inwestowania), wymienia i omawia rynki giełdowe na GPW, wymienia i charakteryzuje rodzaje funduszy inwestycyjnych, uwzględniając potencjalne zyski roczne oraz ryzyko wystąpienia strat, charakteryzuje prawdziwego inwestora,</p>
<p>rozdziela i charakteryzuje inwestycje rzeczowe i finansowe, wskazuje różnice między poszczególnymi rodzajami papierów wartościowych, analizuje tabele z informacjami giełdowymi, wyjaśnia mechanizm inwestowania w akcje na giełdzie papierów wartościowych na przykładzie GWP, wyjaśnia wagę podstawowych wskaźników giełdowych w podejmowaniu decyzji dotyczących inwestowania na giełdzie, wymienia i charakteryzuje kryteria wyboru formy inwestycji, definiuje inwestowanie spekulacyjne w inwestycje alternatywne, wykazuje różnice między inwestowaniem, a hazardem,</p>	<p>wyjaśnia zależność między czasem i ryzykiem, a zyskiem z inwestycji, wyjaśnia, dlaczego ważne jest korzystanie z wiarygodnych informacji przed podjęciem decyzji finansowych, omawia działania podejmowane przed rozpoczęciem inwestowania na giełdzie, dostrzega zróżnicowanie stopnia ryzyka i wysokości potencjalnych zysków w zależności od rodzaju inwestycji oraz okresu inwestowania, opisuje sposoby zachowania w sytuacji straty i zysku,</p>
<p>omawia rolę giełdy w gospodarce, przeprowadza symulowaną alokację środków finansowych w wybrane formy oszczędzania i inwestowania, ocenia przykłady praktyk i zachowań etycznych oraz nieetycznych na rynku finansowym i formułuje rekomendacje, co zrobić, żeby nie paść ofiarą nieuczciwych praktyk,</p>	

Dział 8

Osoba przedsiębiorcza na rynku pracy

Uczeń:

<p>definiuje planowanie własnej kariery zawodowej, wyjaśnia, czym są kompetencje zawodowe i kompetencje edukacyjne, wymienia i omawia sposoby poszukiwania pracy, wyjaśnia, czym jest aktywne poszukiwanie pracy, wymienia i omawia elementy dokumentów aplikacyjnych (uwzględniając Europass), wymienia zasady pisania CV i listu motywacyjnego, definiuje rozmowę kwalifikacyjną, wymienia i charakteryzuje zasady rozmowy kwalifikacyjnej, definiuje różnice pomiędzy zatrudnieniem a samozatrudnieniem oraz podaje ich zalety i wady, wymienia rodzaje umów o pracę, wymienia formy rozwiązania umowy o pracę, wymienia umowy cywilnoprawne (umowę-zlecenie, umowę o dzieło), rozróżnia zachowania etyczne i nieetyczne zarówno pracodawcy, jak i pracownika,</p>	<p>formułuje swoje cele zawodowe zgodnie z zasadą SMART, wyjaśnia, na czym polega rozpoznanie rynku pracy (uwzględniając zawody deficytowe i nadwyżkowe, najczęstsze oczekiwania pracodawców), wymienia najczęstsze błędy w CV i listach motywacyjnych, eksponuje swoje zalety, wymienia najczęściej popełniane błędy podczas rozmowy kwalifikacyjnej, wymienia podstawowe prawa i obowiązki pracowników (w tym pracowników młodocianych) oraz pracodawcy, charakteryzuje reguły moralne i normy prawne jako elementy etycznego postępowania, wymienia, rozróżnia oraz charakteryzuje podstawowe wartości etyczne w biznesie, definiuje, czym jest mobbing,</p>
<p>analizuje przykładowe kariery zawodowe znanych ludzi, rozpoznaje i ocenia własne kompetencje, uzasadnia konieczność jednoczesnego korzystania z kilku metod szukania pracy, przygotowuje dokumenty aplikacyjne związane z ubieganiem się o pracę, dokonuje autoprezentacji podczas symulowanej rozmowy kwalifikacyjnej, wymienia przejawy mobbingu, jego skutki oraz sposoby przeciwdziałania mu, wymienia zasady etycznego pracownika (kodeks etyczny),</p>	<p>planuje swoją karierę zawodową, wyróżniając jej etapy, porównuje swoje kompetencje z oczekiwaniami pracodawców i ocenia własne szanse i zagrożenia na rynku pracy, charakteryzuje trudności, z którymi borykają się osoby bezrobotne poszukujące pracy, koryguje swoje wystąpienie na podstawie konstruktywnej informacji zwrotnej, wyjaśnia, z czego wynikają różnice między wynagrodzeniem brutto, a wynagrodzeniem netto, wymienia konsekwencje nieetycznych zachowań w relacjach pracownik – pracodawca,</p>
<p>opracowuje plan swojej ścieżki edukacyjnej adekwatny do planu kariery zawodowej, analizuje formy zatrudnienia na podstawie umów cywilnoprawnych, a następnie wskazuje podstawowe cechy odróżniające je od umowy o pracę, analizuje poszczególne rodzaje umów o pracę, a następnie wskazuje ich zalety i wady z punktu widzenia pracownika oraz pracodawcy,</p>	

Dział 9

Przedsiębiorstwo

Uczeń:

<p>wyjaśnia znaczenie pojęć: <i>styl kierowania, motywowanie, efekt synergii,</i></p>	<p>wymienia i charakteryzuje elementy oraz przebieg procesu zarządzania,</p>
---	--

<p>wymienia cechy dobrego przywódcy (kierownika lub lidera) zespołu, wymienia główne sposoby motywowania pracowników, wymienia sposoby poszukiwania pomysłu na własny biznes, wyjaśnia, czym jest biznesplan, definiuje mikro- i makrootoczenie projektowanego przedsiębiorstwa, definiuje, czym są przychód, koszty i dochód, wyjaśnia znaczenie pojęcia <i>etyka zawodowa</i>, wymienia działania etyczne i nieetyczne w biznesie, wyjaśnia znaczenie pojęcia <i>korupcja</i>, definiuje i omawia istotę i cele społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw.</p>	<p>wymienia i omawia zasady organizacji pracy w przedsiębiorstwie, wymienia style zarządzania i wyjaśnia, na czym one polegają, wymienia i opisuje możliwe źródła finansowania działalności gospodarczej, wskazuje najczęstsze przyczyny niepowodzeń przedsiębiorstwa, wymienia i omawia zasady sporządzania biznesplanu, wymienia i charakteryzuje elementy biznesplanu, wymienia i charakteryzuje rodzaje kosztów, wymienia, rozróżnia oraz charakteryzuje podstawowe wartości etyczne w biznesie, identyfikuje rodzaje korupcji, wymienia przyczyny i skutki oraz sposoby przeciwdziałania korupcji, wymienia i charakteryzuje korzyści dla otoczenia wynikające ze społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw, wymienia i charakteryzuje korzyści dla firm wynikające ze społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw.</p>
<p>dowodzi skuteczności łączenia różnych sposobów motywowania i kontrolowania podwładnych, wyjaśnia, na czym polega kontrolowanie w procesie zarządzania przedsiębiorstwem, znajduje pomysł na własną działalność gospodarczą na podstawie analizy rynku i doświadczenia innych przedsiębiorców, wymienia i charakteryzuje etapy zakładania własnej działalności gospodarczej, uzasadnia przydatność sporządzania biznesplanu niezależnie od etapów rozwoju przedsiębiorstwa, sporządza w zespole wstępną koncepcję własnego biznesu, analizuje mikro- i makrootoczenie projektowanego przedsiębiorstwa, dowodzi negatywnego wpływu szarej strefy na gospodarkę.</p>	<p>wykazuje znaczenie zarządzania w osiągnięciu celów przedsiębiorstwa, dokonuje oceny pomysłu na własną działalność gospodarczą pod względem innowacyjności, identyfikuje mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia projektowanego przedsiębiorstwa, wykorzystując metodę SWOT,</p>
<p>wykazuje znaczenie ochrony własności intelektualnej w prowadzonej działalności, dokonuje prezentacji koncepcji własnego biznesu i na podstawie komunikatów zwrotnych modyfikuje jej elementy, dokonuje rachunku zysków i strat, tworzy i analizuje plan finansowy projektowanego przedsiębiorstwa,</p>	

Szczegółowe warunki i tryb uzyskiwania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych

1. Procedura zawarta w Statucie Szkoły.
2. Zaprezentowanie swojej całorocznej pracy w postaci notatek, cyfrowego portfolio i odpowiedzi na pytania nauczyciela.
3. Mini projekt na zaproponowany przez nauczyciela lub ucznia temat (propozycja do konsultacji)